

Lausuntopyyntö luonnoksesta vanhuspalvelulain muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalousta annettun lain (jäljempänä vanhuspalvelulaki) muuttamisesta.

Tausta

Vanhuspalvelulakiin lisättiin vuonna 2020 muun ohella velvoite vähintään 0,7 työntekijän henkilöstömitoituksesta asiakasta kohti iäkkäiden henkilöiden tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä. Mitoituksessa otetaan huomioon vain välitöntä asiakastyötä tekevä henkilöstö. Henkilöstömitoitusta koskeva säännös säädettiin tulevaksi voimaan täysimääräisesti siirtymäajan jälkeen 1.4.2023, jotta kunnilla ja kuntayhtymillä sekä palveluntuottajilla olisi mahdollisuus varautua merkittävään henkilöstötarpeen kasvuun.

Voimaantulosäännöstä muutettiin keväällä 2023 voimaan tulleella lailla (223/2023) niin, että vähimmäismitoitus 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee voimaan 1.12.2023. Sitä ennen mitoituksen on oltava vähintään 0,65 työntekijää asiakasta kohti. Voimaantulosäännöstä muutettiin edelleen syksyllä 2023 voimaan tulleella lailla (1046/2023) siten, että vähimmäismitoitus 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee voimaan 1.1.2028. Sitä ennen mitoituksen on oltava vähintään 0,65 työntekijää asiakasta kohti.

Julkinen talouden heikentymisen vuoksi hallitus päätti julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2025-2028 lisätoimista, jotka vahvistavat julkista taloutta. Osana julkisen talouden suunnitelmassa päätettyjä säästötoimia hyvinvointialueiden velvoitteita kevennetään. Hallitus on pyrkinyt turvaamaan sote-palvelut mm. helpottamalla osajapulaa ja parantamalla hyvinvointialueiden edellytyksiä tuottaa lakisääteiset palvelut käytettävissä olevilla henkilöstöresursseilla. Henkilöstön vähimmäismitoitusta ympärivuorokautisessa hoivassa kevennetään siten, että vähimmäismitoitus on 0,6 työntekijää asiakasta kohden 1.1.2025 alkaen.

Tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vanhuspalvelulakia siten, että mitoituksen tulisi olla vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden 1.1.2025 lähtien.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jakelussa mainittuja tahoja antamaan lausuntonsa luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös jakelulistan ulkopuoliset tahot voivat halutessaan antaa lausuntonsa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään jättämään osoitteessa lausuntopalvelu.fi. Lausunnossa tulee mainita säädösvalmisteluhankkeen tunniste VN/16703/2024.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausuntoaika on 18.6.-14.8.2024.

Valmistelijat

Neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, STM ajalla 18.6.-28.6. ja 29.7.-14.8.

Osastopäällikkö Annakaisa Iivari, STM ajalla 8.7. – 26.7.

Lausunnon antamiseen liittyvät tekniset kysymykset: Eeva Kankaanpää, assistentti, STM
etunimi.sukunimi@gov.fi

Liitteet:

[HE_teksti lausuntokierros.docx](#) - HE luonnos

[VN0094859_Lausuntopyyntö 28.5.24_svfinal_he.docx](#) - HE luonnos sv

Jakelu:

Attendo Oy
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Esperi
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Folkhälsan
Helsingin kaupunki
Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Ihmisoikeuskeskus

Ikäinstituutti
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
KT Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto
Lapin hyvinvointialue
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Mehiläinen
Muistiliitto
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Saamelaiskäräjät
Satakunnan hyvinvointialue
Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Tehy ry
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Terveys- ja sosiaalialan yrittäjät TESO ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiovarainministeriö
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

1. Pidätkö luonnoksessa esitettyä muutosta kannatettavana?

- Kyllä
- Ei

2. Onko esitetty muutos toimiva ratkaisu talouden tasapainottamiseksi?

- Kyllä
- Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne palvelujen toteuttamisesta taloudellisesti kestäväällä tavalla.

3. Onko esitetty muutos toimiva ratkaisu henkilöstön saatavuuden ja riittävyyden turvaamiseksi?

- Kyllä
- Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne henkilöstön saatavuuden turvaamisesta asiakkaiden palvelutarpeita vastaavalla tavalla.

4. Kuinka suurelle osalla asiakkaista arvioitte vähimmäismitoituksen 0,6 olevan riittävä turvaamaan laadukkaat ja asiakasturvalliset palvelut?

Valitse seuraavista vaihtoehdoista sopivin

- 50 % tai vähemmän
- 50-75 %
- 75 % tai enemmän

Voitte esittää 0,6 mitoituksen riittävyyteen liittyviä näkökohtia.

6. Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne muutoksen vaikutuksista.

Koivisto Taru
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kankaanpää Eeva
Sosiaali- ja terveysministeriö